

Kolpašský hlásnik

Noviny obce Banský Studenec www.banskystudenec.sk vydanie 3/2016

Ľudové zvyky jarného obdobia

K významným zvykom jarného obdobia patrilo vynášanie slamenej figuríny oblečenej do ženských šiat – Morena.. Bola symbolom zimy a smrti. Jej zničením sa malo z ľudí aj z dediny odstrániť všetko zlo a choroby. Keď prichádzala očakávaná jar, pálili naši predkovia Morenu a hádzali ju do jarných vôd uvoľnených od ľadov, ktoré ju spolu s topiacimi sa kryhami odniesli čo najďalej. Tradícia pretrvávala po stáročia, no vytratila sa z dedinského prostredia do folklórneho repertoáru. O týždeň neskôr, na Kvetnú nedeľu sa v kostole posväcovali rozkvitnuté konáriky rakyty (bahniatka, baburjatka, baburence...). Ľudia im pripisovali silu ochrániť dom pred nešťastím, a preto ich zastrkovali za rámy svätých obrázkov, či za hradu povaly. Veľké množstvo zvykov jarného obdobia sa viazalo aj k veľkonočnému týždňu a vyvrcholilo na Veľkonočný pondelok.

AJ NA KOLPACHY ZAVÍVALA JAR

„Morena, Morena, kde si prebývala,
keď si tú jar tak dlho skrývala?
Teraz musíš zhorieť, vo vode utonúť,
jar už po zime vydáva sa na púť.“

V sobotu 12.3.2016 sme v Banskom Studenci oprášili zabudnutý zvyk vynášania Moreny ako symbolu zimy. Parádne kroje hostujúcich folklórnych súborov Šášov a Hron umocnili atmosféru lúčenia sa so zimou. Slávnostný sprievod mládencov a dievčat, na čele ktorého niesli Morenu, prechádzal dedinou za spevu sprevádzaného zvukom drevených paličiek. Starí Slovania verili, že vynesenie Moreny magicky privolajú vytúženú jar. Morenu sme vyrobili jednoducho: dve prekrížené palice sme omotali slamou a obliekli do sviatočného kroja. Keď sa sprievod s Morenou priblížil k brehom potoka, dievky rituálne Morenu zobliekli, aby ju chlapci zapálili a z mosta, vyzdobeného pestrofarebnými stužkami, hodili do vody. Zostáva len dúfať, že odtiaľ v našej obci zimu a chlad vystriedajú slnečné lúče s prísľubom skorej jari.

Veľkonočné trhy a tvorivé dielne pre deti prilákali mnohých obyvateľov i návštevníkov obce do kultúrneho domu. Trhovníci ponúkali med, medovinu, korbáče, výrobky z dreva i z keramiky, háčkované i šité hračky, vajíčka zdobené stužkami, pletené košíky, venčeky a iné ľudové výrobky navodzujúce príchod jari a Veľkej noci. Detičky v tvorivých dielnach pomocou tradičných techník sústredene vytvárali veľkonočné kraslice, ktoré si hrdo odniesli domov. Sme radi, že sa nám podarilo priblížiť takmer zabudnuté tradície aj našej mladej generácii. Ďakujeme všetkým, ktorí nezištne pomáhali a pripravili neobyčajné sobotné popoludnie.

Eva Palečková ml.

Z rokovania obecného zastupiteľstva konaného vo februári 2016

Schvaľuje :

- Schválenie plánu hlavného kontrolóra za rok 2015 a I. polrok 2016
- Schválenie rozpočtového opatrenia č. 1/2016
- Zámer na predaj pozemkov ako prípad hodný osobitného zreteľa p.č. 1320/15/16/17 o výmere 21,35/13,09/5,40 m² za cenu 12 eur/1 m²

Neschvaľuje :

- Čerpanie rezervného fondu na realizáciu rekonštrukcie verejného osvetlenia v obci firmou CAPA REAL v sume 25 993,50 Eur

Berie na vedomie :

- Oznámenie o ukončení práce knižničky

Ruší a schvaľuje :

- OcZ ruší Uznesenie č. 12/2015 bod č. 5 zo dňa 24.4.2015 a schvaľuje max.výšku finančných prostriedkov pre starostu vo výške 500 eur/mesiac

Ukladá :

- Ponuka Rímsko-katolíckej cirvi na výmenu pozemkov "Farského" s obecnými pozemkami

Oslobodenie našej obce

Pri príležitosti 71. výročia oslobodenia našej obce p. Pavol Santoris – starosta obce spolu s DHZO a poslancami OcZ položili dňa 6.marca 2016 veniec pri Pomníku padlých pred obecným úradom:

" Spomienka patrí tým, ktorí padli, zomreli pre zvrátenosť doby, ktorá nahnala voči sebe tisícky nevinných o boj o život. My, ktorí sme prežili si vážme čas mieru. My, ktorí žijeme odsúdime každý pokus agresie voči človeku."

Spoločenská rubrika za mesiac február – marec :

Navždy nás opustili:

Posledný pozdrav tu
šepkáme do ticha,
že sa raz stretáme
je naša útecha.
p. Pavel Kašiar
p. Ján Sopko

Blahoželáme:

Tým najkrajším pozdravom, čo na srdci máme,
tou najmilšou spomienkou svojej priane začíname.
K Vaším narodeninám prajeme to, čo je najdrahšie –
zdravie, to, čo človek hľadá – šťastie
a to, čo človek pri troche porozumenia nájde – lásku.
p. Darina Orgóniová – 60

Narodili sa :

Z rannej rosy spektra farieb,
z vône krehkých ruží,
prišlo na svet niečo krásne
po čom človek túžil.
Samko Lupták

Výsledky volieb do NR SR v našej obci

- Počet voličov zapísaných v zozname voličov –	370
- Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní –	196
- Počet platných hlasov –	193
- SMS –	1
- OĽANO – NOVA –	25
- SME RODINA -	7
- Strana zelených Slovenska –	2
- MOST – HÍD –	7
- SNS –	16
- Odvaha – Veľká nár.a pror.koal –	1
- Komunistická strana Slovenska –	1
- SMER –soc.demokr. –	90
- KDH –	3
- Slovenská obč.koalícia –	3
- Kotleba –	16
- SIEŤ -	5
- Sloboda a Solidarita -	16

Ingrediencie

2 hrnčeky polohrubej múky,
1 prášok do pečiva, 1 hrnček
cukru krupica, 1 vanilkový cukor,
1 hrnček vaječného likéru,
0,5 hrnčeka oleja, 3 vajcia

Postup

Celé vajcia, obidva cukre, likér a olej vymiešame.
Postupne vsypeme múku zmiešanú s práškom do pečiva.
Cesto vlejeme do vymastej a múkou vysypanej formy na barančeka a pečieme pri teplote 180 stupňov cca 50 minút.
Skúsime špajlou.
Vychladnutého barančeka ľubovoľne ozdobíme.

Pripravujeme :
12. apríla 2016 – stolnotenisový
turnaj o pohár starostu obce

A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých priťahnem k sebe... (Jn 12,32)

Poslanie Božieho Syna na Zemi sa pomaly končí. Prichádza čas, keď sa musí splniť všetko, čo je o ňom napísané

v Mojžišovom zákone, u Prorokov a v Žalmoch. Na poslednej ceste do Jeruzalema jeho učeníci „trpeli a so strachom išli za ním“ (Mk 10, 32). Cítili, že v nasledujúcich dňoch sa tu stane čosi zvláštne, čo teraz ešte nemohli pochopiť. Preto im cestou začal hovoriť, čo ho očakáva: „Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom. Odsúdia ho na smrť a vydajú pohanom, vysmejú ho, zbičujú a zabijú, ale on po troch dňoch vstane z mŕtvych“ (Mk 10, 33-45).

Prichádza Veľký piatok a Boží Syn po ťažkých mukách dokoná na kríži. Svoj život položí ako výkupné nebeskému Otcovi za naše hriechy... A čo pre nás z toho plynie?

Sv. evanjelista Marek na za-

čiatku svojho evanjelia píše o poslanstve, s ktorým prišiel Boží Syn na tento svet: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu“ (Mk 1, 15).

Boží Syn ako Spasiteľ ľudstva počas svojho pozemského života stále oznamoval radostnú zvesť, že Boh pre nás dokorán otvoril dvere svojho kráľovstva a chce všetkých urobiť šťastnými. Znázornil to neraz v podobenstvách. On ako Spasiteľ zaplatil za všetky ľudské hriechy svojím utrpením a smrťou na kríži. Ale pripomína, že ľudia musia urobiť všetko, aby tejto milosti boli hodní. Do tohto kráľovstva vojde len ten, kto sa obráti a uverí.

V starom Grécku žil muž, ktorý vedel dať každému dobrú radu a poučenie. Istého dňa prišiel k nemu akýsi chytrák, ktorý držal v ruke vrabca tak, že ho nebolo vidieť. I spýtal sa muža, či vrabec, ktorého drží v ruke, je živý alebo mŕtvy. Pritom si myslel: „Ak povie, že je mŕtvy, otvorím dlaň a vrabec vyletí živý. Ak povie, že je živý, stisnem vrabca a zadusím ho. Potom budem mať pravdu ja!“ Muž bol však múdrejší a pohotovo odpovedal: „Vrabec je taký, akým ho chceš mať. Ak živým, bude živý. Ak mŕtvym, bude mŕtvy.“

Takú istú odpoveď môže-

me dostať aj my, ak ide o našu dušu. Naša duša bude taká, akú ju chceme mať. Ak živú, bude živá, ak mŕtvu, bude mŕtva.

Nastal nám príhodný čas. Po pôstnej dobe príde deň vzkriesenia. Odhodme skutky temnosti. Oblečme si výzbroj pravdy, aby sme šťastne prekonali cestu pôstnou púšťou a tak došli k slávnemu vzkrieseniu Pána a nášho Spasiteľa Ježiša Krista, ktorý prišiel spasiť naše duše. On sám nám dal príklad. Kvôli nám prešiel našou cestou. A nasledovať ho znamená: kráčať týmto svetom ako On. Odzbrojený, slobodný, so srdcom na dlani. S pravdou, ktorá je taká jednoduchá a samozrejmalá.

Požehnané dni celej farnosti a veľa milostí od zmŕtvychvstalého Krista všetkým.....

